

แรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี
คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
Motivation to Study in Bachelor's Degree at the
Faculty of Environment and Resource Studies, Mahidol University.

วันทนี โปธิ์กลาง¹ และอุทุมพร ไฉนลาด²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาระดับแรงจูงใจและเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ของนักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม ต่อปัจจัยทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านคุณภาพและชื่อเสียงของสถาบัน ด้านสภาพแวดล้อมของสถาบัน ด้านหลักสูตร ด้านการประกอบอาชีพ และด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยจำแนกตามปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ปีการศึกษา 2557 จำนวน 53 คน ได้รับแบบสอบถามกลับมา จำนวน 45 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 85 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที และการวิเคราะห์ความแปรปรวน ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามีแรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ในภาพรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย = 4.18 ± 0.50 โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านคุณภาพและชื่อเสียงของสถาบัน ค่าเฉลี่ย = 4.44 ± 0.46 รองลงมา คือ ด้านสภาพแวดล้อมของสถาบัน ค่าเฉลี่ย = 4.28 ± 0.46 ด้านการ

¹ นักวิชาการศึกษา คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

² นักวิชาการศึกษา คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

ประกอบอาชีพ ค่าเฉลี่ย = 4.15 ± 0.50 ด้านหลักสูตร ค่าเฉลี่ย = 4.07 ± 0.51 และด้านเศรษฐกิจและสังคม ค่าเฉลี่ย = 3.96 ± 0.58 ตามลำดับ และนักศึกษามีแรงจูงใจไม่แตกต่างกันเมื่อจำแนกตามปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ยกเว้นด้านเศรษฐกิจและสังคม ที่เพศหญิงมีแรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษามากกว่าเพศชาย และนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมปลายมาจากโรงเรียนรัฐบาลมีแรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาในด้านคุณภาพและชื่อเสียงของสถาบันมากกว่านักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมปลายมาจากโรงเรียนเอกชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: แรงจูงใจ ศึกษาต่อ

Abstract

This research aimed at studying and comparing the level of motivation of students in the Environmental Science and Technology Program to study in the bachelor's degree at the Faculty of Environment and Resource Studies in Mahidol University. The 5 factors with the high means that were studied include the institutional quality and reputation, the institutional environment, the curriculum, the occupation, and the economy and society. The participants were the first-year students in the Faculty of Environment and Resource Studies in Mahidol University in the academic year of 2014. The research tool was the questionnaire which was given to 53 students but there were only 45 respondents, totaling 85 percent. Statistics used in this study were percentage, arithmetic mean, standard deviation, t-test, and analysis of variance. The results revealed that the overall level and each factor's level of students' motivation are high = 4.18 ± 0.50 . The factor with the highest

mean was the institutional quality and reputation = 4.44 ± 0.46 , followed by the institutional environment 4.28 ± 0.46 , the occupation 4.15 ± 0.50 , the curriculum = 4.07 ± 0.51 , and the economy and society = 3.96 ± 0.58 respectively. The students also had similar levels of motivation when classified by individual factors, except for the economy and society factor that motivates more female students than males. In addition, it was found that the public high school graduates had higher motivation to study in the Faculty due to the institutional quality and reputation factor than the private high school graduates, with the significant difference at the 0.05 level.

Keywords: motivation, continue study

ความสำคัญและปัญหาการวิจัย

การศึกษาถือเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาประเทศ เพราะความสำเร็จและความยั่งยืนในทุกด้าน ต้องมาจากพื้นฐานทางการศึกษาทั้งสิ้น รัฐบาลในทุกยุคสมัยให้ความสำคัญในการพัฒนาระบบการศึกษามาอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 3 มาตรา 16 ได้กำหนดว่า การศึกษาในระบบประกอบด้วย การศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งการศึกษาระดับอุดมศึกษาแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ ระดับต่ำกว่าปริญญาและระดับปริญญา การศึกษาในระดับอุดมศึกษาถือเป็นการศึกษาระดับสูงสุดที่เน้นการเสริมสร้างองค์ความรู้ พัฒนาศักยภาพมนุษย์ให้มีคุณภาพ มีความก้าวหน้าทางวิชาการ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาประเทศ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) ซึ่งจากการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ส่งผลให้เกิด

การปฏิรูปการศึกษาทุกระดับ มีการขยายตัวเพื่อให้ประชาชนมีโอกาสเข้าเรียนในระดับอุดมศึกษาได้อย่างทั่วถึง โดยมีการยกระดับของสถาบันราชภัฏและสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลขึ้นเป็นมหาวิทยาลัย ทำให้สถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ ทั้งในระดับภูมิภาคและส่วนกลางมีความหลากหลายมากขึ้น และมีการเปิดสาขาวิชาเพิ่มจำนวนมากขึ้นตามไปด้วย ไม่เว้นแม้แต่หลักสูตรทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม สถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ ต้องใช้กลยุทธ์ด้านต่าง ๆ เพื่อรับบุคคลเข้าศึกษาต่อให้บรรลุตามเป้าหมายแผนการรับนักศึกษาของแต่ละสถาบัน ส่งผลให้จำนวนผู้สมัครเข้าศึกษาในแต่ละสถาบันถูกแบ่งพื้นที่ทางการตลาดมากขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ปัจจุบันคณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์มีหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่ได้ปรับปรุงหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาและผ่านการพิจารณารับรองการให้ความเห็นชอบหลักสูตรจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแล้ว คือหลักสูตรวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม ซึ่งได้เปิดรับนักศึกษาเข้าศึกษามาตั้งแต่ปีการศึกษา 2537 เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน แต่เนื่องจากสถิติจำนวนผู้สนใจสมัครเข้าศึกษาต่อและจำนวนนักศึกษาที่สอบผ่านการคัดเลือกในระบบรับตรง กลุ่มกาญจนาบุรี กลุ่มนครสวรรค์ กลุ่มอำนาจเจริญ โครงการความร่วมมือและส่งเสริมทางวิชาการสำหรับเยาวชน โครงการส่งเสริมความถนัดทางวิชาชีพ และระบบกลางในระยะหลัง ๆ ไม่เป็นไปตามเป้าหมายของการวางแผนรับนักศึกษาของหลักสูตร และมีจำนวนที่ลดลง จากสภาวะดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัย สนใจที่จะศึกษาว่าแรงจูงใจในด้านใดบ้างที่จะมีผลต่อการเลือกศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งผลการวิจัยจะสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการบริหารหลักสูตร การวางแผนการประชาสัมพันธ์ การรับนักศึกษาและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและเหมาะสมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับแรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ของนักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม

2. เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล โดยจำแนกตามปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล

แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

สรวงศ์ คุ้มตระกูล (2556) ให้ความหมายของ แรงจูงใจ ว่าเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมที่มีเป้าหมาย ซึ่งสังเกตไม่ได้โดยตรง แต่อาศัยการสังเกตจากพฤติกรรมที่จะอ้างอิงถึงแรงจูงใจนั้น พฤติกรรมอย่างเดียวกันอาจมาจากสาเหตุที่ต่างกัน แรงจูงใจอย่างเดียวกัน อาจเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดพฤติกรรมที่ต่างกัน พฤติกรรมอย่างเดียวกัน ก็อาจมาจากแรงจูงใจหลายอย่างได้เช่นกัน

ดวงกมล ทรัพย์แสงส่ง (2552) ได้รวบรวม ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจไว้ ดังนี้

1. ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ (Hierarchy of needs theory) จะให้ความสนใจกับความต้องการของตัวบุคคล ซึ่งมีอยู่อย่างไม่จำกัดและสามารถเปลี่ยนแปลงไปได้เรื่อย ๆ แบ่งออกเป็นลำดับ จากความต้องการขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิต ไปจนถึงความต้องการขั้นสูง

2. ทฤษฎี ERG (ERG theory) กล่าวถึงกลุ่มความต้องการของบุคคล ประกอบด้วย การดำรงอยู่ ความสัมพันธ์ และความก้าวหน้า โดยในแต่ละบุคคลจะมีความต้องการแตกต่างกันไปตามสถานการณ์

3. ทฤษฎีสองปัจจัย (Two Factors theory) จะกล่าวถึงปัจจัยที่ทำให้บุคคลเกิดความพอใจในงาน

4. ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อความสำเร็จ (Achievement Motivation theory) เป็นทฤษฎีที่เริ่มมาจากหลักการของ McClelland *et al.* และต่อมาได้นำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาบุคลากรในองค์กร โดยให้ความสำคัญกับความต้องการความสำเร็จ ความต้องการอำนาจ และความต้องการการมีส่วนร่วม

5. ทฤษฎีความคาดหวัง (Expectancy theory) ทฤษฎีนี้ให้ความสำคัญกับกระบวนการตัดสินใจในการแสดงพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งเป็นผลมาจากความคาดหวังต่อแรงพยายามและผลตอบแทนที่ได้รับ

6. ทฤษฎีความเท่าเทียมกัน (Equity theory) กล่าวถึงการประเมินผลงาน และแรงพยายามของบุคคลตามอัตราส่วนของแรงพยายามกับผลลัพธ์ในการทำงาน และเปรียบเทียบกับบุคคลอื่นว่าเป็นอย่างไร

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. พิศมัย เพียรเจริญ (2554) ศึกษาลักษณะของนักศึกษาและเหตุผลที่เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเข้าศึกษาต่อมากที่สุด คือ ปัจจัยด้านสังคม สำหรับปัจจัยด้านครอบครัว มีผลน้อยที่สุด เมื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเข้าศึกษาต่อ พบว่า ตัวแปร เพศ ภูมิฐานะ ประเภทการสอบเข้า และคณะที่ศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

2. ณัฐพล พงศ์พฤติ (2556) ศึกษาความคิดเห็นของนิสิตคณะมนุษยศาสตร์ต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา สาขาวิชาดนตรีไทย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า นิสิตมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในภาพรวม ด้านชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย ด้านสถานที่ตั้ง ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านความตั้งใจส่วนตัว ด้านความคาดหวังด้านอาชีพ อยู่ในระดับมาก

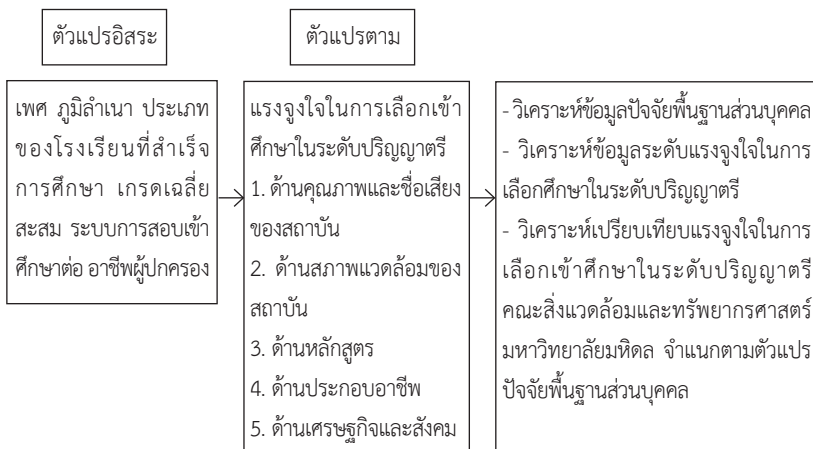
3. กนกกาญจน์ ศรีสุรินทร์ กนิษฐา คุณมี และศุภชัย จันทรงาม (2557) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนสาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหการ มหาวิทยาลัยราชธานี พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียน คือ ปัจจัยส่วนตัว ปัจจัยด้านที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ ปัจจัยด้านหลักสูตรและสถาบันการศึกษา และด้านเศรษฐกิจสังคม และสิ่งแวดล้อม และผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียน จำแนกตามอายุ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับปริญญาตรี และรายได้ต่อเดือนของผู้ปกครองที่แตกต่างกัน ให้ความสำคัญต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า แรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อประกอบด้วยปัจจัยหลัก คือ ปัจจัยด้านตัวบุคคล ได้แก่ การประกอบอาชีพ ความก้าวหน้า ความภาคภูมิใจ อิทธิพลส่วนบุคคล และปัจจัยด้านสถาบัน ได้แก่

ความมีชื่อเสียงของสถาบัน สภาพแวดล้อม สถานที่ตั้ง ประเภทของหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน ค่าใช้จ่ายของหลักสูตร ดังนั้น การศึกษาแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรี คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ จึงสนใจประเด็นปัจจัยด้านคุณภาพและชื่อเสียงสถาบัน ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ปัจจัยด้านหลักสูตร ปัจจัยด้านการประกอบอาชีพ และด้านเศรษฐกิจและสังคม เพื่อใช้ในการวางแผน จัดทำข้อเสนอแนะ แนวทางในเชิงนโยบายเสนอต่อผู้บริหาร อีกทั้งเป็นแนวทางในการวางแผนการประชาสัมพันธ์การรับสมัครเข้าศึกษาในหลักสูตร

กรอบแนวคิด

การศึกษาวิจัยนี้ได้กำหนดกรอบแนวคิดของแรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ดังภาพที่ 1



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐาน

นักศึกษามีแรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ต่อปัจจัยทั้ง 5 ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และมีแรงจูงใจแตกต่างกันเมื่อจำแนกตามปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล

วิธีการศึกษา

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการเสนอโครงการเพื่อขอรับการพิจารณารับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคนของมหาวิทยาลัยมหิดล และได้รับการพิจารณารับรองโครงการดั่งรหัสโครงการเลขที่ MU-IRB 2015/010.2601 หนังสือรับรองโครงการวิจัยเลขที่ MU-IRB 2015/027.1003 รับรองวันที่ 10 มีนาคม 2558 โดยมีระเบียบวิธีวิจัยดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาใน ปีการศึกษา 2557 จำนวน 53 คน ของหลักสูตรวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และศึกษา โดยเก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด

เครื่องมือในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยดำเนินการสร้างแบบสอบถาม สร้างกรอบคำถามที่สอดคล้องกับกรอบแนวคิดของการวิจัย แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ตอนที่ 2 แรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษา แบ่งเป็น 5 ด้าน คือ ด้านคุณภาพและชื่อเสียงของสถาบัน ด้านสภาพแวดล้อมของสถาบัน ด้านหลักสูตร ด้านการประกอบอาชีพ และด้านเศรษฐกิจและสังคม เป็นแบบสอบถาม

มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของ ลิเคิร์ท (Likert five rating scale) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) จำนวน 25 ข้อ และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ โดยส่งเครื่องมือให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเหมาะสมของประเด็นปัญหา ดำเนินการปรับแก้แบบสอบถามและนำไปทดลองใช้ เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach's Alpha-Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.908

การเก็บรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการเก็บข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 53 คน และได้รับแบบสอบถามกลับมาจำนวน 45 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 85 ดำเนินการจัดระเบียบข้อมูล ประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ จำนวนร้อยละ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลระดับแรงจูงใจในการเลือกศึกษาในระดับปริญญาตรี ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำค่ามาเทียบเกณฑ์ ดังนี้

4.50 – 5.00	หมายถึง	ระดับแรงจูงใจมากที่สุด
3.50 – 4.49	หมายถึง	ระดับแรงจูงใจมาก
2.50 – 3.49	หมายถึง	ระดับแรงจูงใจปานกลาง
1.50 – 2.49	หมายถึง	ระดับแรงจูงใจน้อย
1.00 – 1.49	หมายถึง	ระดับแรงจูงใจน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบแรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล จำแนกตามตัวแปรปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ด้วยสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ ทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance, ANOVA)

ผลการศึกษา จากการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปผลได้ ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 86.7 อายุ 19 ปี ร้อยละ 73.3 นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 97.8 มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคกลาง ร้อยละ 62.2 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียนรัฐบาล ร้อยละ 91.1 มีเกรดเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษาอยู่ในช่วง 3.01 – 3.50 ร้อยละ 37.5 สอบเข้าศึกษาต่อในระบบรับกลาง ร้อยละ 51.1 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่ได้รับประมาณ 5,000 – 10,000 บาท ร้อยละ 70.5 พักอาศัยในหอพักมหาวิทยาลัย ร้อยละ 60.0 ได้รับค่าใช้จ่ายในการศึกษาจากบิดา มารดา ร้อยละ 93.3 ผู้ปกครองเป็นข้าราชการ ทำงานในรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 34.1 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครอง 20,001 – 30,000 บาท ร้อยละ 47.5

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับแรงจูงใจในการเลือกศึกษา พบว่า ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานแรงจูงใจของนักศึกษาในการเลือกเข้าศึกษาโดยรวมนั้น ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย = 4.18 ± 0.50 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง 5 ด้าน พบว่า นักศึกษามีแรงจูงใจอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ด้านคุณภาพและชื่อเสียงของสถาบัน ค่าเฉลี่ย = 4.44 ± 0.46 รองลงมา คือ ด้านสภาพแวดล้อมของสถาบัน ค่าเฉลี่ย = 4.28 ± 0.46 ด้านการประกอบอาชีพ ค่าเฉลี่ย = 4.15 ± 0.50 ด้านหลักสูตร ค่าเฉลี่ย = 4.07 ± 0.51 และด้านเศรษฐกิจและสังคม ค่าเฉลี่ย = 3.96 ± 0.58 ตามลำดับ (ดังแสดงในตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานแรงจูงใจของนักศึกษาในการเลือกเข้าศึกษา รายด้านและโดยรวม

แรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษา	Mean	S.D.	การแปลความหมาย	อันดับที่
1. ด้านคุณภาพและชื่อเสียงของสถาบัน (Mean= 4.44 ±0.46)			มาก	1
1.1 เป็นสถาบันที่มีชื่อเสียง	4.62	0.58	มากที่สุด	1
1.2 เป็นสถาบันที่มีมาตรฐานและน่าเชื่อถือ	4.58	0.58	มากที่สุด	2
1.3 คุณวุฒิและความมีชื่อเสียงของอาจารย์ผู้สอน	4.20	0.59	มาก	5
1.4 คุณภาพของผู้สอนเป็นที่ยอมรับในระดับประเทศและนานาชาติ	4.38	0.58	มาก	4
1.5 เป็นสถาบันที่ใฝ่ฝัน	4.40	0.81	มาก	3
2. ด้านสภาพแวดล้อมของสถาบัน (Mean= 4.44 ±0.46)			มาก	2
2.1 มีการจัดการสิ่งแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัยอย่างดี มีความปลอดภัย	4.31	0.63	มาก	3
2.2 มีหอพักภายในมหาวิทยาลัย หรือบริเวณใกล้เคียง	4.38	0.58	มาก	1
2.3 สถานที่ตั้งมีการคมนาคมสะดวก ไม่ห่างไกลจากแหล่งชุมชน	4.13	0.66	มาก	5
2.4 ความพร้อมด้านสถานที่และอุปกรณ์การเรียนการสอน	4.27	0.54	มาก	4
2.5 มีสภาพสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้	4.33	0.60	มาก	2
3. ด้านหลักสูตร (Mean= 4.07 ±0.51)			มาก	4
3.1 เนื้อหาวิชาตรงตามความสนใจ	4.07	0.72	มาก	3
3.2 เนื้อหาวิชามีความหลากหลาย	4.07	0.65	มาก	4
3.3 เนื้อหาวิชามีความทันสมัย สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน	4.13	0.55	มาก	2

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานแรงจูงใจของนักศึกษาในการเลือก
เข้าศึกษา รายด้านและโดยรวม (ต่อ)

แรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษา	Mean	S.D.	การแปล ความหมาย	อันดับที่
3.4 มีการฝึกปฏิบัติจริงในและนอกห้องปฏิบัติการทาง วิทยาศาสตร์	4.18	0.61	มาก	1
3.5 มีการศึกษาดูงานในสถานที่จริง มีการออกภาคสนาม ระยะสั้น	3.91	0.73	มาก	5
4. ด้านการประกอบอาชีพ (Mean= 4.15 ±0.50)			มาก	3
4.1 เป็นสถาบันที่สังคมและตลาดแรงงานยอมรับ	4.31	0.67	มาก	2
4.2 เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วหางานทำได้ง่าย	3.98	0.78	มาก	5
4.3 มีโอกาสเลือกงานที่มีผลตอบแทนสูง มีตำแหน่งงานที่ดี	4.04	0.64	มาก	4
4.4 สังคมให้การยอมรับในตัวบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา	4.33	0.52	มาก	1
4.5 สาขาวิชาสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันและ ความต้องการของตลาดแรงงาน	4.09	0.63	มาก	3
5. ด้านเศรษฐกิจและสังคม (Mean= 3.96 ±0.58)			มาก	5
5.1 ค่าใช้จ่ายในการศึกษาตลอดหลักสูตรมีความเหมาะสม	4.18	0.65	มาก	1
5.2 ค่าใช้จ่ายในการดำรงชีพที่ไม่สูงเกินไป	4.00	0.77	มาก	2
5.3 คำแนะนำของครู	3.78	0.77	มาก	5
5.4 คำแนะนำของรุ่นพี่	3.87	0.84	มาก	4
5.5 คำแนะนำของผู้ปกครอง	4.00	0.71	มาก	3
ค่าเฉลี่ยรวม (Mean= 4.18 ±0.50)			มาก	

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบแรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษา
จำแนกตามตัวแปรปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล สรุปได้ว่าเมื่อจำแนกตามเพศพบว่า
นักศึกษาเพศหญิงมีแรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษา ในด้านเศรษฐกิจและสังคม
มากกว่าเพศชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนที่เหลืออีก 4 ด้าน
มีแรงจูงใจไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามประเภทของโรงเรียนที่สำเร็จการศึกษา
พบว่า นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมาจากโรงเรียน
รัฐบาล มีแรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษา ในด้านคุณภาพและชื่อเสียงของสถาบัน
มากกว่านักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมาจากโรงเรียน
เอกชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนอีก 4 ด้าน มีแรงจูงใจไม่
แตกต่างกัน และเมื่อจำแนกตามการสอบเข้าศึกษาต่อ พบว่า นักศึกษาที่สอบเข้า
ศึกษา ทั้งจากระบบรับตรงและระบบกลาง มีแรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษา
ทั้ง 5 ด้าน ไม่แตกต่างกัน (ดังแสดงในตารางที่ 2) และเมื่อจำแนกตามภูมิสำเนา
เกรดเฉลี่ยสะสม และอาชีพผู้ปกครอง พบว่า นักศึกษามีแรงจูงใจในการเลือกเข้า
ศึกษาทั้ง 5 ด้าน ที่ไม่แตกต่างกัน (ดังแสดงในตารางที่ 3)

ตารางที่ 2 แรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาจำแนกตามเพศ โรงเรียนที่สำเร็จการศึกษา
ระบบการสอบเข้าศึกษาต่อ

แรงจูงใจ	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	P-value
	ชาย		หญิง		
1. ด้านคุณภาพและชื่อเสียงของสถาบัน	4.43	.388	4.44	.474	.990
2. ด้านสภาพแวดล้อมของสถาบัน	4.07	.372	4.32	.463	.213
3. ด้านหลักสูตร	3.93	.242	4.09	.543	.487
4. ด้านการประกอบอาชีพ	4.17	.497	4.15	.502	.935
5. ด้านเศรษฐกิจและสังคม	3.70	.210	4.01	.610	.028*
	รัฐบาล		เอกชน		
1. ด้านคุณภาพและชื่อเสียงของสถาบัน	4.49	.427	3.90	.503	.013*
2. ด้านสภาพแวดล้อมของสถาบัน	4.30	.454	4.10	.503	.403
3. ด้านหลักสูตร	4.09	.524	3.90	.416	.492
4. ด้านการประกอบอาชีพ	4.18	.504	3.90	.346	.294
5. ด้านเศรษฐกิจและสังคม	3.97	.593	3.90	.503	.819
	ระบบรับตรง		ระบบกลาง		
1. ด้านคุณภาพและชื่อเสียงของสถาบัน	4.37	.539	4.50	.371	.376
2. ด้านสภาพแวดล้อมของสถาบัน	4.28	.504	4.29	.417	.970
3. ด้านหลักสูตร	4.22	.449	3.93	.541	.059
4. ด้านการประกอบอาชีพ	4.27	.480	4.03	.492	.108
5. ด้านเศรษฐกิจและสังคม	3.98	.601	3.95	.573	.847

* แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ตารางที่ 3 แรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาจำแนกตามภูมิลำเนา เกรดเฉลี่ยสะสม อาชีพผู้ปกครอง

แรงจูงใจ	P-value		
	ภูมิลำเนา	เกรดเฉลี่ยสะสม	อาชีพผู้ปกครอง
1. ด้านคุณภาพและชื่อเสียงของสถาบัน	.218	.579	.352
2. ด้านสภาพแวดล้อมของสถาบัน	.258	.261	.239
3. ด้านหลักสูตร	.067	.258	.157
4. ด้านการประกอบอาชีพ	.922	.897	.824
5. ด้านเศรษฐกิจและสังคม	.071	.576	.984

สรุปและอภิปรายผลการศึกษา

จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีแรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ในภาพรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก และมีแรงจูงใจไม่แตกต่างกันเมื่อจำแนกตามปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ยกเว้นด้านเศรษฐกิจและสังคมที่เพศหญิงมีแรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษามากกว่าเพศชาย เนื่องจากในสังคมปัจจุบันผู้หญิงมีความรู้ความสามารถทัดเทียมกับผู้ชายในหลาย ๆ ด้าน อีกทั้งการได้รับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นนั้น จะเป็นหนทางที่จะทำให้ก้าวสู่ความสำเร็จในหน้าที่การงาน ได้รับการยอมรับและได้รับโอกาสทางสังคมเพิ่มมากขึ้นตามมา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ดลฤดี สุวรรณศิริ (2550) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 ทั่วประเทศ พบว่า นักเรียนหญิงมีการตัดสินใจเรียนต่อในระดับอุดมศึกษามากกว่านักเรียนชาย นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังพบว่านักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมปลายมาจากโรงเรียนรัฐบาลมีแรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาด้านคุณภาพและชื่อเสียงของสถาบันมากกว่านักศึกษาที่

สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมปลายมาจากโรงเรียนเอกชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เนื่องจากแรงจูงใจเป็นตัวขับเคลื่อนให้เกิดผลสัมฤทธิ์ เป็นแรงขับให้แสดงพฤติกรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จที่ตนเองตั้งไว้และจัดเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (สุรางค์ โค้วตระกูล, 2556) สอดคล้องกับผลการวิจัยของโพยม เพียรล้ำเลิศ (2553) ที่พบว่าสังกัดของสถานศึกษาก่อนที่จะเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ นักศึกษาที่มาจากสถานศึกษาในสังกัดรัฐบาลจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีกว่านักศึกษาที่มาจากสถานศึกษาในสังกัดเอกชน จึงอาจเป็นแรงจูงใจที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกสถาบันการศึกษาที่เป็นมหาวิทยาลัยของรัฐที่มีการแข่งขันสูงและจะต้องอาศัยผลการเรียนที่อยู่ในระดับดี

จะเห็นได้ว่าแรงจูงใจดังกล่าวสอดคล้องกับทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ คือ มนุษย์ต้องการความสำเร็จในชีวิต ในหน้าที่การงานและการยอมรับจากเพื่อนร่วมงานและสังคม (สุรางค์ โค้วตระกูล, 2556) ซึ่งสิ่งที่จะตอบสนองความต้องการในขั้นนี้ได้ คือ การได้รับการศึกษา ดังนั้น ปัจจัยสำคัญที่นักศึกษาจะพิจารณาเลือกเพื่อให้เกิดการตอบสนองตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ข้างต้น จึงเกี่ยวกับสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียงทางด้านวิชาการ คุณภาพของผู้สอน หลักสูตรที่เหมาะสมสอดคล้องกับการประกอบอาชีพในปัจจุบัน ตลอดจนความพร้อมของสถานที่และอุปกรณ์ที่ทันสมัยเพียงพอกับความต้องการ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านคุณภาพและชื่อเสียงของสถาบัน รองลงมาคือด้านสภาพแวดล้อมของสถาบัน ด้านการประกอบอาชีพ ด้านหลักสูตร ส่วนด้านเศรษฐกิจและสังคม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของอารี เมธีธรรมวัฒน์ (2554) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสงขลา พบว่าโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านคุณภาพและ

ชื่อเสียงของสถาบัน ด้านสภาพแวดล้อมของสถาบัน และด้านสังคม ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของสิริรัตน์ เทียมเสริมวงศ์ (2556) ที่ศึกษาแรงจูงใจที่ต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทคนิคบริหารธุรกิจกรุงเทพมหานครว่า ระดับแรงจูงใจที่ต้องการศึกษาต่อโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า แรงจูงใจทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน แต่แตกต่างจากผลงานวิจัยของ อัมพร ณ สงขลา (2539) ที่ศึกษาเหตุจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยอัสสัมชัญพบว่า เหตุจูงใจในการศึกษาต่อโดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อแยกเป็นรายด้านพบว่า ด้านการประกอบอาชีพเป็นเหตุจูงใจระดับมาก ด้านคุณลักษณะสถาบันและด้านบริบทของสังคมเป็นเหตุจูงใจระดับปานกลาง ส่วนด้านการทำตามความต้องการของผู้อื่นเป็นเหตุจูงใจระดับน้อย

ในด้านคุณภาพและชื่อเสียงของสถาบัน เป็นด้านที่ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นอันดับที่ 1 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในระดับมากที่สุด คือ เป็นสถาบันที่มีชื่อเสียงและมีมาตรฐานและน่าเชื่อถือ ทั้งนี้ อาจเนื่องจากคณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลเป็นสถาบันที่ก่อตั้งมาเป็นเวลานาน มีผลงานเชิงวิชาการเป็นที่ประจักษ์ รวมถึงความมีชื่อเสียงและคุณภาพของอาจารย์ผู้สอนที่มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ในการถ่ายทอดความรู้ เห็นได้จากการประกาศ การจัดอันดับมหาวิทยาลัยโลก โดยสถาบัน QS (Quacquarelli Symonds) ประจำปี ค.ศ. 2014 โดยมหาวิทยาลัยมหิดลได้รับการจัดอันดับให้อยู่ในอันดับที่ 257 ของโลก และเป็นอันดับที่ดีที่สุดของมหาวิทยาลัยไทย (มหาวิทยาลัยมหิดล, 2557) ปัจจุบันคณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์มีหลักสูตรที่ได้ดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา และผ่านการพิจารณารับทราบการให้ความเห็นชอบหลักสูตรจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแล้ว โดยมีหลักสูตรระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอกรวมทั้งสิ้น 9 หลักสูตร จากการสั่งสมชื่อเสียงอย่างยาวนาน ประกอบกับ

การที่คณะมีการบริหารจัดการแบบองค์รวม ไม่แบ่งแยกเป็นภาควิชา จึงทำให้สามารถบริหารจัดการการเรียนการสอนทุกหลักสูตรได้อย่างเหมาะสม มีการผลิตงานวิจัยออกมาอย่างต่อเนื่อง สิ่งเหล่านี้ส่งผลให้คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ ติดอันดับ 5 ด้านการเรียนการสอนในสาขาวิทยาศาสตร์ จากผลการจัดอันดับสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ที่จัดทำขึ้นเมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2549 (คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์, 2549) ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับผลการศึกษาของ เอนก ชิตเกษร (2542) ที่ศึกษามูลเหตุจูงใจในการเลือกศึกษา คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยพายัพ พบว่า สิ่งกระตุ้นทางการตลาด คือ ชื่อเสียงของคณะและสถาบัน และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ญัฐพล พงศ์พฤติ (2556) ที่ศึกษาความคิดเห็นของนิสิตคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาพบว่า นิสิตส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาในด้านชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับมาก

ในด้านสภาพแวดล้อมของสถาบัน มีแรงจูงใจที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเป็นอันดับที่ 2 เป็นผลมาจากการที่มหาวิทยาลัยมหิดลได้รับรางวัลมหาวิทยาลัยสีเขียว อันดับ 1 ของประเทศไทย (UI Green Metric World University Ranking) ซึ่งเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นว่า คณะและมหาวิทยาลัยตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องของสภาพแวดล้อมซึ่งเป็นอีกปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักศึกษาไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าปัจจัยด้านอื่น โดยกำหนดเป็นยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัย ด้าน Harmony in Diversity มหาวิทยาลัยจึงมีการจัดการสิ่งแวดล้อมภายในอย่างดี มุ่งเน้นความปลอดภัย และมีบรรยากาศที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์เองก็ได้ตระหนักและให้ความสำคัญในเรื่องนี้มาตลอด เห็นได้จากกรณีที่คณะกำหนดนโยบายในการจัดการองค์กรด้านสิ่งแวดล้อมและพลังงานเพื่อนำไปสู่ระบบมาตรฐานสากลด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม โครงการสำนักงานสีเขียว (Green Office) รวมถึงการให้ความสำคัญกับปัจจัยเกื้อหนุนทางการศึกษาต่าง ๆ ห้องสมุด ห้องพักนักศึกษา การจัดเตรียมอุปกรณ์ เครื่องมือ สิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอนทั้งที่ใช้ในห้องบรรยาย ห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ ตลอดจนการฝึกปฏิบัติ

ในภาคสนามกับทุกหลักสูตรอย่างเพียงพอเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตติมา พัดโบก (2553) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อ ระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยนเรศวร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขต จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมถือว่าเป็นปัจจัยที่มีน้ำหนักในการ ตัดสินใจในระดับสำคัญมากที่สุด

ด้านการประกอบอาชีพ มีแรงจูงใจอยู่ในระดับมาก เป็นอันดับที่ 3 เนื่องจาก จากคณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มีระยะเวลาในการก่อตั้งมานานถึง 40 กว่าปี ได้ผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพออกไปรับใช้สังคมหลายต่อหลายรุ่น มีศิษย์เก่า ที่มีความก้าวหน้าในสายอาชีพและได้รับการยอมรับเป็นจำนวนมาก ซึ่งผลการวิจัย ที่ได้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ลาวัลย์ เบญจศิลป์ (2549) ที่พบว่า นักศึกษาเลือก ศึกษาต่อด้วยแรงจูงใจด้านประกอบอาชีพโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจาก นักศึกษาเห็นว่าผู้ที่มีการศึกษาจะมีโอกาสเลือกงานที่เหมาะสมกับตนเอง และยัง สอดคล้องกับงานวิจัย ของ อารี เมธีธรรมวัฒน์ (2554) ที่พบว่า มหาวิทยาลัยสงขลา นครินทร์ เป็นสถาบันที่สังคมและตลาดแรงงานยอมรับ เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว สามารถหางานทำได้ สังคมให้การยอมรับในตัวบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา

ด้านหลักสูตร มีแรงจูงใจอยู่ในระดับมาก เป็นอันดับที่ 4 เนื่องจากหลัก สูตรต่าง ๆ ในคณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์มีลักษณะเป็นพหุวิทยาการ (Multidisciplinary) คือ เป็นหลักสูตรที่นำเอาความรู้หลายศาสตร์เข้ามาใช้ในการ เรียนการสอน มีเนื้อหาวิชาเรียนที่เป็นองค์ความรู้ใหม่ ทันสมัย เน้น การบูรณาการ ทั้งในด้านทฤษฎีและการปฏิบัติมาโดยตลอดจนถึงปัจจุบัน มีการออกฝึก ภาคสนามเป็นส่วนหนึ่งของเรียนการสอนที่นับเป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่นในการ จัดการเรียนการสอนมาเป็นระยะเวลายาวนาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาณุวัฒน์ สว่างแสง และนุชนา เหลืองอังกูร (2554) ที่ศึกษาแรงจูงใจในการตัดสินใจ เข้าศึกษาในระดับปริญญาตรีระบบปริบตรง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประจำปีการ ศึกษา 2554 พบว่า แรงจูงใจในด้านหลักสูตร อยู่ในระดับมากทุกข้อ เนื่องจาก มหาวิทยาลัยมีการปรับปรุงหลักสูตรที่เข้ากับความต้องการของตลาดงาน และยังมี

การเปิดหลักสูตรใหม่ที่หลากหลายให้ตรงกับความต้องการของตลาดงาน เมื่อสำเร็จการศึกษาไปแล้วก็สามารถประกอบอาชีพได้ สามารถปฏิบัติงานที่หลากหลาย

ด้านเศรษฐกิจและสังคม มีแรงจูงใจอยู่ในระดับมาก เป็นอันดับที่ 5 เนื่องจากมหาวิทยาลัยมหิดลไม่ได้เป็นสถาบันที่มุ่งแสวงหากำไร การกำหนดค่าใช้จ่ายในการศึกษาตลอดหลักสูตรของคณะจึงเป็นอัตราที่มีความเหมาะสมและใช้มาเป็นระยะเวลานาน ดังนั้น การกำหนดค่าใช้จ่ายในการศึกษาดังกล่าวจึงเป็นแรงจูงใจให้กับผู้สนใจเข้าศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ อารี เมธีธรรมวัฒน์ (2554) ที่พบว่า ค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตรมีความเหมาะสม ค่าครองชีพไม่สูงเกินไป สามารถผ่อนผันการชำระเงินค่าลงทะเบียน และตรงกับผลงานวิจัยของ ภาณุวัฒน์ สว่างแสง และนุชนา เหลืองอังกูร (2554) ที่พบว่า แรงจูงใจในการตัดสินใจเข้าศึกษา ในด้านค่าใช้จ่ายมีแรงจูงใจอยู่ในระดับมากทุกข้อ เพราะการเป็นมหาวิทยาลัยชุมชน ไม่ได้มุ่งแสวงหากำไร มีการให้ทุนการศึกษา เมื่อค่าใช้จ่ายในการศึกษาและครองชีพมีความเหมาะสม จึงเป็นแรงจูงใจให้นิสิตตัดสินใจเข้าศึกษา และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัศมี ทองเกิด (2554) ที่พบว่า บุคคลที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา เช่น ผู้ปกครอง เพื่อน รุ่นพี่ อาจารย์ หรือคนรู้จัก จะมีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจในการตัดสินใจในการเรียนต่อ นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดลฤดี สุวรรณศิริ (2550) พบว่า อาชีพของบิดามารดามีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียน และผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ และนักธุรกิจมักสนับสนุนให้บุตรเรียนจนถึงระดับมหาวิทยาลัย

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ประโยชน์และการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. จากผลการศึกษาในด้านคุณภาพและชื่อเสียงของสถาบัน และด้านสภาพแวดล้อมของสถาบันพบว่า เป็นด้านที่มีแรงจูงใจอยู่ในระดับมาก เป็นอันดับที่ 1 และ 2 จากทั้ง 5 ด้าน ดังนั้น มหาวิทยาลัยและคณะจะต้องมีกลยุทธ์การสร้างภาพลักษณ์หรือสร้างแบรนด์สถาบันให้มีความโดดเด่นอย่างต่อเนื่อง โดยรักษามาตรฐานและคุณภาพในด้านวิชาการ งานวิจัย ตลอดจนปัจจัยเกื้อหนุนด้านต่าง ๆ ที่ส่งผลให้เกิด

สภาพสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ จนทำให้ผู้ที่สนใจเข้าศึกษาระลึกถึงและตัดสินใจเลือกเข้ามาศึกษาในที่สุด

2. จากผลการวิจัยในด้านการประกอบอาชีพพบว่า เป็นด้านที่มีแรงจูงใจอยู่ในระดับมาก เป็นอันดับที่ 3 และค่าเฉลี่ยในอันดับแรก คือ สังคมให้การยอมรับในตัวบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา และในด้านหลักสูตรพบว่า เป็นด้านที่มีแรงจูงใจอยู่ในระดับมาก เป็นอันดับที่ 4 และค่าเฉลี่ยในอันดับแรก คือ มีการฝึกปฏิบัติจริงในและนอกห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ ดังนั้น คณะจะต้องมีการควบคุมคุณภาพการเรียนการสอน การประเมินและพัฒนาหลักสูตรให้ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบันอยู่เสมอ รวมถึงคำนึงถึงการนำความรู้ไปใช้หลังจากสำเร็จการศึกษาที่เหมาะสมสอดคล้องกับการทำงานจริง

3. จากผลการวิจัยในด้านเศรษฐกิจและสังคมพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยในอันดับแรก คือ ค่าใช้จ่ายในการศึกษาตลอดหลักสูตรมีความเหมาะสม แสดงว่านักศึกษาพอใจกับอัตราค่าเล่าเรียนที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ดังนั้น มหาวิทยาลัยจึงยังไม่ควรปรับเปลี่ยนอัตราค่าเล่าเรียนในระดับปริญญาตรี นอกจากนี้ ยังพบว่าค่าเฉลี่ยที่เป็นแรงจูงใจที่มาจากบุคคลรอบข้างอยู่ในระดับมาก ดังนั้น คณะควรพัฒนาสื่อ ช่องทางการสื่อสาร รูปแบบการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์หลักสูตรมุ่งไปยังกลุ่มบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้สมัคร เช่น ผู้ปกครอง ครูแนะแนว เพราะถือว่าเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อของผู้สมัคร โดยจัดกิจกรรมพบปะ ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร รูปแบบการเรียนการสอนและการประกอบอาชีพหลังสำเร็จการศึกษา

4. สำหรับการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการจัดการเรียนการสอนของคณะ เช่น ผู้ปกครอง นายจ้าง

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดี ต้องขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.จำลอง อรุณเลิศอารีย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรัญญา สุจริตกุล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตติ โตอัม ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ให้คำแนะนำ และตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย และขอบคุณนักศึกษาที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจนทำให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- กนกกาญจน์ ศรีสุรินทร์ กนิษฐา คุณมี และศุภชัย จันทร์งาม. (2557). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนสาขาวิชาชีพการเกษตร มหาวิทยาลัยราชธานี. **การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ครั้งที่ 6; 30 – 31 พฤษภาคม 2557. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จังหวัดนครปฐม. 1-8.**
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2553. 10 มีนาคม 2557.** <https://www.mwit.ac.th/~person/01-Statutes/NationalEducation.pdf>
- คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. (2549). **รายงานประจำปี 2549. คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.**
- จิตติมา พัดโบก. (2553). **การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัยนเรศวร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตจังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจ มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร.**
- ณัฐพล พงศ์พฤติ. (2556). **ความคิดเห็นของนิสิตคณะมนุษยศาสตร์ต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา สาขาวิชาดนตรีไทย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.**
- ดลฤดี สุวรรณศิริ. (2550). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 ทั่วประเทศ. วารสารพัฒนาสังคม 9,(1) : 157 – 174.**

- ดวงกมล ทรัพย์แสงส่ง. (2552). แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ของนักศึกษาปริญญาโท มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- พิศมัย เพียรเจริญ. (2554). ศึกษาลักษณะของนักศึกษาและเหตุผลที่เข้าศึกษาใน
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี. วารสารวิทยบริการ.
22(1) : 117-127.
- ไพยม เพียรล้ำเลิศ. (2553). การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทาง
การเรียนวิชาคณิตศาสตร์พื้นฐานของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ภาณุวัฒน์ สว่างแสง และนุชนา เหลืองอังกูร. (2555) แรงจูงใจในการตัดสินใจ
เข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี ระบบรับตรง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ประจำปีการศึกษา 2554. วารสารครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
9(1) : 172 – 178.
- มหาวิทยาลัยมหิดล. (2557). ผลการจัดอันดับมหาวิทยาลัยโลกปี 2014 โดย QS
(Quacquarelli Symonds), 27 ตุลาคม 2557. http://www.mahidol.ac.th/th/latest_news57/Press_QS2014.html
- รัศมี ทองเกิด. (2554). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับแรงจูงใจในการศึกษาต่อของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มอีสานใต้. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ลาวัลย์ เบญจศีล. (2547). แรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ปีการศึกษา 2547. รายงานการวิจัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- สิริรัตน์ เทียมเสริมวงศ์. (2556). แรงจูงใจที่ต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา
ของนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง. วิจัยการบริหารสถาบัน.
วิทยาลัยอาชีวศึกษาเทคนิคบริหารธุรกิจกรุงเทพ.

สุรงค์ คุ้มตระกูล. (2556). จิตวิทยาการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อันดับสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (ออนไลน์). 27 ตุลาคม 57. เข้าถึงจาก <http://th.wikipedia.org>

อัมพร ณ สงขลา. (2539). เหตุจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อารี เมธีธรรมวัฒน์. (2554). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสงขลา. สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

เอนก ชิตเกษร. (2542). มूलเหตุจูงใจในการตัดสินใจเลือกศึกษาคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยพายัพ. รายงานการวิจัย. คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยพายัพ.